Týdny mediálního vzdělávání 2018

Ne/Bezpečí ve světě médií

HOAX – PHISHING - SCAM

Josef Džubák
www.hoax.cz

H O A X - co to je?
[:houx:]



Robert Nares (1753-1829)

anglický jazykozpytec

Slovo HOAX vzniklo na konci 18. století

zkrácením slova hocus = trik / podvádění / klamání

H O A X [:houx:]

- Fáma
- Městská legenda
- Mystifikace
- Novinářská kachna
- Podvod
- Žert

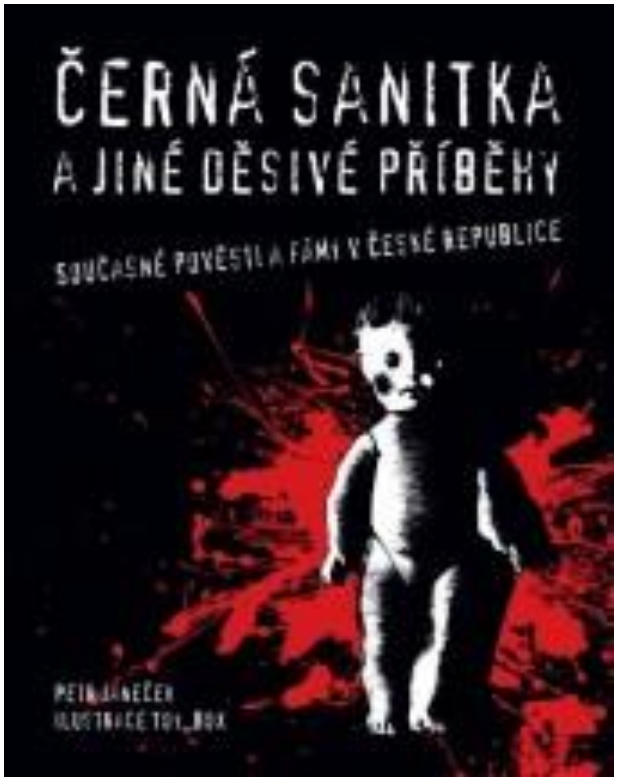


H O A X - před internetem

Po městě jezdí Černá sanitka a unáší lidi, aby jim sebrali orgány a prodali je na západ.

Darebáci dávají na plovárně žiletky do tobogánu a kdo se sklouzne, ten se šíleně pořeže.

Tajemná dívka stopuje a nechá se odvézt před dům, kde vystoupí. Později se zjistí, že před lety zahynula při nehodě.

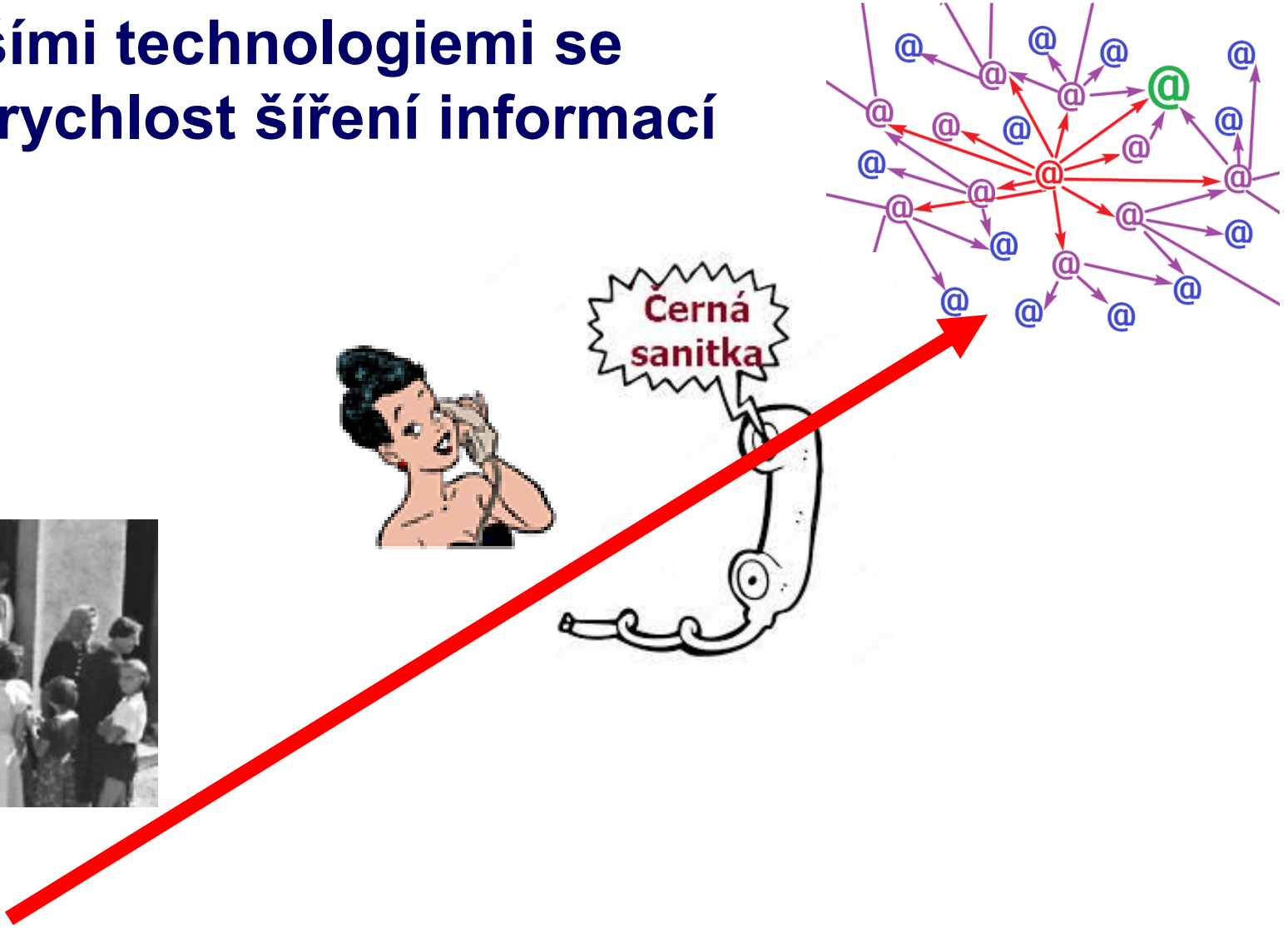


„Zažila to kolegyně tetičky mé nejlepší kamarádky.“

HOAX a rychlost šíření

S novějšími technologiemi se zvyšuje rychlost šíření informací



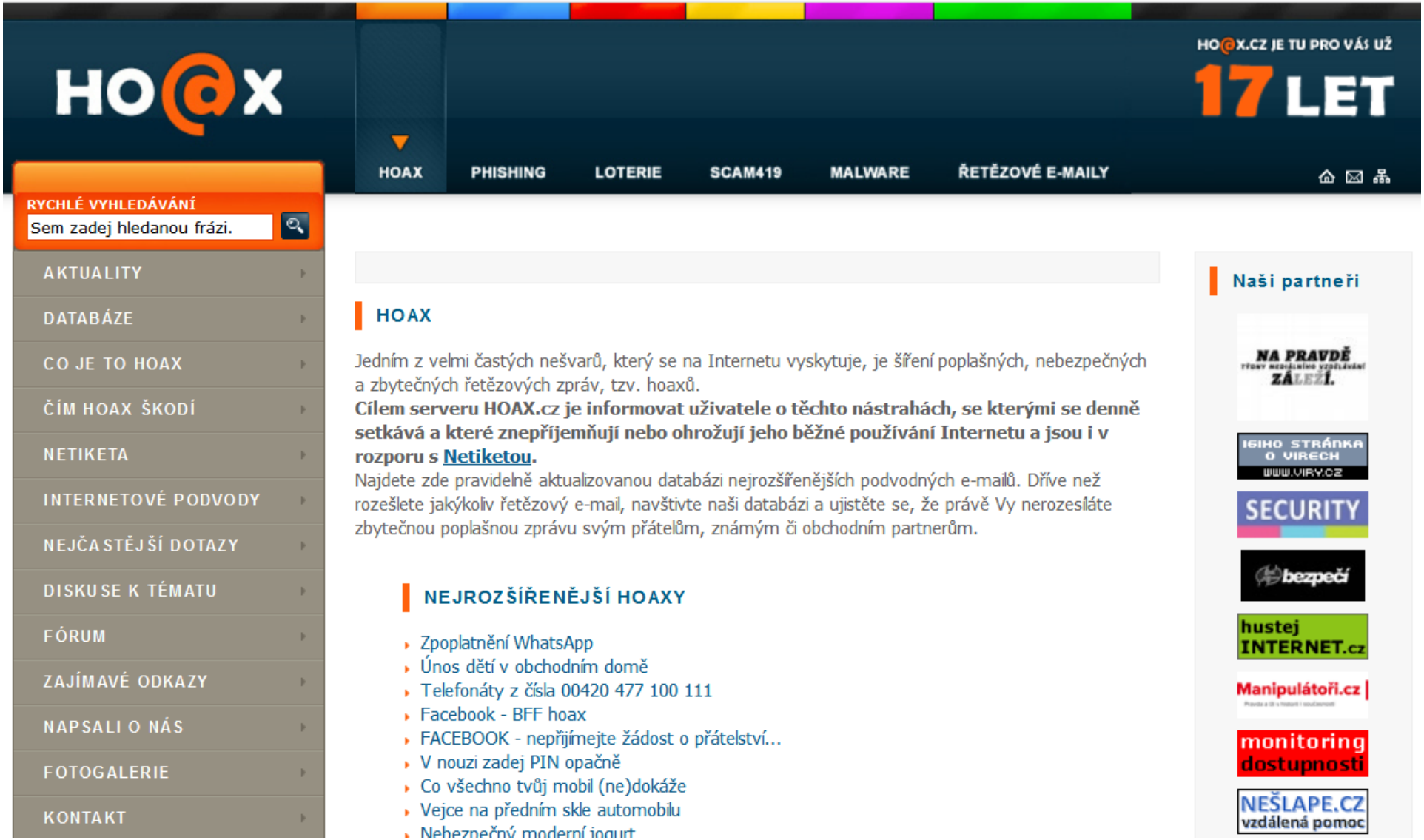


HOAX - cesty šíření v síti

- E-mail
- Diskuzní skupiny
- Skype, ICQ...
- Sociální sítě - *Facebook, Twitter...*

- Blogy

- Specializované (propagandistické) weby


HOAX
HO@X.CZ JE TU PRO VÁS UŽ
17 LET
HOAX
PHISHING
LOTERIE
SCAM419
MALWARE
ŘETĚZOVÉ E-MAILY
RYCHLÉ VYHLEDÁVÁNÍ
Sem zadej hledanou frázi.
AKTUALITY
DATABÁZE
CO JE TO HOAX
ČÍM HOAX ŠKODÍ
NETIKETA
INTERNETOVÉ PODVODY
NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY
DISKUSE K TÉMATU
FÓRUM
ZAJÍMAVÉ ODKAZY
NAPSALI O NÁS
FOTOGALERIE
KONTAKT
HOAX
Jedním z velmi častých nešvarů, který se na Internetu vyskytuje, je šíření poplašných, nebezpečných a zbytečných řetězových zpráv, tzv. hoaxů.
Cílem serveru HOAX.cz je informovat uživatele o těchto nástrahách, se kterými se denně setkává a které znepříjemňují nebo ohrožují jeho běžné používání Internetu a jsou i v rozporu s Netiketou.
Najdete zde pravidelně aktualizovanou databázi nejrozšířenějších podvodných e-mailů. Dříve než rozešlete jakýkoliv řetězový e-mail, navštivte naši databázi a ujistěte se, že právě Vy nerozesíláte zbytečnou poplašnou zprávu svým přátelům, známým či obchodním partnerům.
NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ HOAXY
Zpoplatnění WhatsApp
Únos dětí v obchodním domě
Telefonáty z čísla 00420 477 100 111
Facebook - BFF hoax
FACEBOOK - nepřijímejte žádost o přátelství...
V nouzi zadej PIN opačně
Co všechno tvůj mobil (ne)dokáže
Vejce na předním skle automobilu
Nebezpečný moderní jogurt
Naši partneři
NA PRAVDĚ ZÁLEŽÍ
IGIHO STRÁNKA O VIRECH
WWW.VIRY.CZ
SECURITY
bezpečí
hustej INTERNET.cz
Manipulátoři.cz
monitoring dostupnosti
NEŠLAPE.CZ
vzdálená pomoc

HOAX - témata šířených zpráv

- Fámy z virtuálního a reálného světa
- Falešné sliby odměn za přeposlání e-mailu
- Prosby o pomoc *smyšlené / neaktuální*
- Řetězové dopisy štěstí a žertovné zprávy

- Podvody, podvodné e-maily

- Polopravdy a účelově upravené zprávy

HOAX - varování před virem

DŮLEŽITÉ VAROVÁNÍ!

OPRAVDU SI TO PŘEČTI NEBO MÁŠ PO PC A TVÍ ZNÁMÍ TAKY!

Nepřijímejte nic od kontaktu pete_ivan@hotmail.com a ani video o Bushovi, je to hacker, zformátuje počítač a zničí i heslo k Vaší elektronické poště.

Pozor, pokud ho Vaše kontakty přijmou, tak ho dostanete i Vy, takže jim pošlete rychle zprávu – je důležité poslat toto oznámení všem!!! Vašim přátelům, rodině, spolupracovníkům,..... V nejbližších dnech si musíte dát pozor neotvírat žádnou zprávu, která bude mít přílohu s názvem: Pozvánka (invito, invitation) nezávisle na tom, od koho ta zpráva bude. Je to virus, který zničí celý harddisk. Tento virus přijde od známé osoby, kterou máte mezi kontakty. Proto musíte upozornit všechny o tomto nebezpečí. Je lepší dostat tuto zprávu 25 krát, než dostat virus a otevřít ho. Pokud byste přece dostali poštu od přítele s přílohou: pozvánka, neotvírejte ji a vypněte ihned počítač. Jde o nejhorší virus ohlášený CNN. Tento nový virus byl objeven teprve nyní a Microsoftem byl klasifikován jako nejdestruktivnější virus všech dob. Tento virus byl objeven včera společností McAfee a neexistuje proti němu zatím žádná antivirová ochrana. Tento virus jednoduše zničí Nulový sektor harddisku, ve kterém jsou zachovány vitální informace jeho funkcí.

Fáma: Recyklované mléko

SKANDÁL:mlékárenské společnosti mohou ze zákona prošlé mléko až pětkrát přepasterizovat a uvést znovu do prodeje,
Je nutno velmi dobře prohlédnout tetrapack, jestliže najdete 12 45 - tj. chybí 3 - pak se jedná o mléko, jež třikrát prošlo a bylo třikrát přepasterizované.
A ovšem v krabici je každé balení jiné. De facto pijeme špinavou vodu!





STANOVISKO BANK

Zpráva je zcela nesmyslná.

Pouze správně zadaný PIN umožní provádět transakce platební kartou.

PIN kód zadaný odzadu, je chybný!

Co mají hoaxy společného

Snaží se přesvědčit svojí důležitostí

Nové nebezpečí, naléhavá pomoc, šokující informace

Údajný důvěryhodný zdroj

Microsoft varuje, Symantec objevil, laboratoř NASA zjistila

Výzva k dalšímu rozeslání !!!

Pošlete všem..., raději 20x dostat než..., varuj všechny...

HOAX – odměna za šíření e-mailu

Prosim Vas neberte to na lehkou vahu. Bill Gates se rozhodl podelit se o sve bohatstvi. Pokud tohle budete ignorovat, pozdeji Vas to muze mrzet.

Microsoft a AOL jsou ted nejvetsi Internetove spolecnosti a aby se ujistili, ze Internet Explorer zustava nejrozsirenejsim programem, rozebehli e-mailovy beta test. Jestli preposlete tento mail svym pratelum, Microsoft to zjisti (pokud jste uzivatele Microsoft Windows) do dvou tydnu.

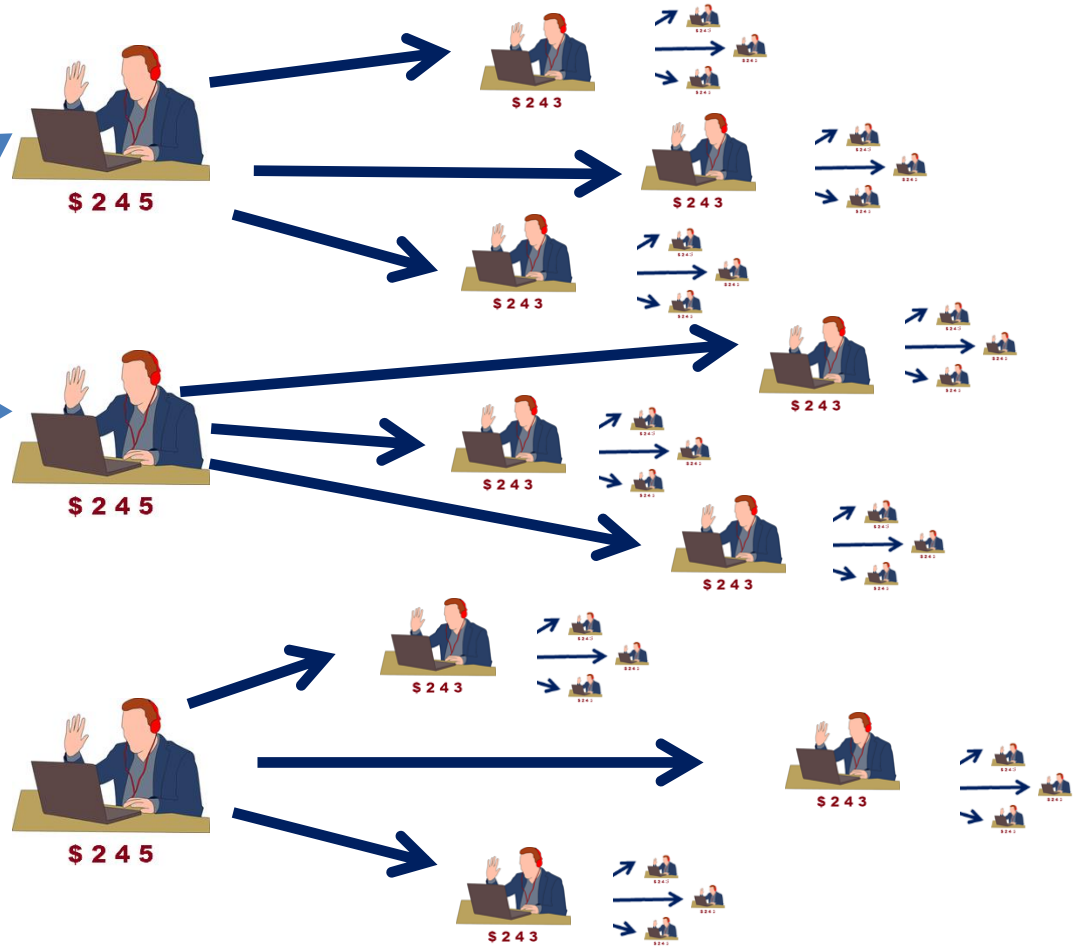
Za kazdeho cloveka, kteremu tento mail preposlete, Vam Microsoft zaplati $ 245, za kazdeho cloveka, kteremu to poslete a on take, Vam Microsoft zaplati dalsich $ 243, a za kazdeho tretiho cloveka, ktery tuto zpravu obdrzi, Vam zaplati $ 241.

Do dvou tydnu se Vas Microsoft bude kontaktovat, aby obdrzel Vasi adresu a pak Vam posle sek.

HOAX – peníze za šíření e-mailu



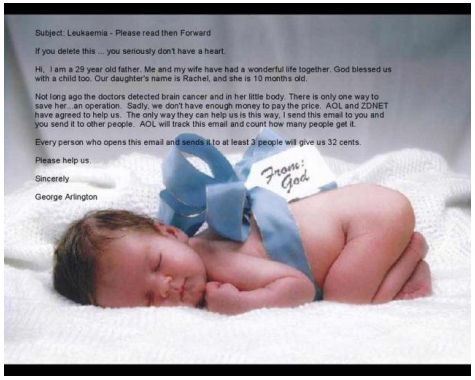
$ 9 429



HOAX – vymyšlené prosby o pomoc

Když to vymažete... tak opravdu nemáte srdce.

Ahoj, jsem 29letý otec. Já a moje žena máme spolu překrásný život. Bůh nás také obdaroval dítětem. Jméno naší dcery je Rachel a je jí 10 měsíců.
Před nedávnem lékaři zjistili rakovinu mozku v jejím malém tělíčku. Existuje jen jeden způsob, jak jí zachránit... OPERACE.
Bohužel nemáme dostatek peněz na její zaplacení. AOL a ZDNET souhlasili, že nám pomohou.Jediný způsob, jakým nám mohou pomoct je tento: Já posílám tento e-mail vám a vy jej pošlete dalším lidem. AOL bude sledovat tento e-mail a počítat, kolik lidí jej obdrželo. Každá osoba, která otevře tento e-mail a pošle ho nejméně 3 lidem nám přinese 32 centů.



HOAX – neaktuální prosby o pomoc

- Původně skutečné a reálné prosby o pomoc
- Aktuální jsou pouze několik dní
- Stále se šíří, lidé je bez ověření posílají a sdílejí
- Časem může být zpráva nesmyslně změněna

HOAX – neaktuální prosby o pomoc

TÉMATA

- *Prosba o krev pro nemocného člověka*
- *Hledání pohřešované osoby*
- *Nabídka štěňátek*

HOAX – neaktuální prosby o pomoc

O víkendu jsem u silnice našla na pytli čtyři drobečky, kterých se nejspíš chtěl někdo zbavit, když si prohlídnete fotky v příloze...

...kdo by měl zájem o fenky, Tak se mi klidně ozvěte, mám je zatím doma...

Kontakt: J... N....
Telefon: 6.. 1... 9...



HOAX – neaktuální prosby o pomoc

Leden 2001

Poslite to dalej prosim to nie je hra, to je zivot !!!
Jeden clovek zomiera na onkologii - potrebuje krv skupiny "A1B RH neg", ktora je vraj zriedkava (1:50).
Ak ju niekto ma a moze darovat, nech zavola na telefonne cislo 00421/ 07/ 593 78 681 (Onkologicky ustav, Alexander Gal).
Ak nie, skuste poprosit priatelov.
Mozno spolu niekoho najdeme.
Dakujem za pomoc.

Prosinec 2004

● **ONKOLOGICKÝ ÚSTAV** Alexandra Gala v Bratislavě se obrací na nositele krevní skupiny A1B RH negativní, která by mohla zachránit život jednoho z pacientů, který zde pomalu umírá a k záchraně by potřeboval tuto neobvyklou krevní skupinu. Pokud by se našel vhodný dárce, ať zavolá na slovenské tel. číslo 00421-7-59378681. **(sch)**

Je možné kolující hoaxy zastavit?

Jak zastavit kolující hoaxy

- Bez ověření skutečnosti a aktuálnosti neposílám!

- Má opravdu význam posílat zprávu všem?

- V případě, že nechci ověřovat, nerozesílám!!!

Boj s hoaxy = boj s větrnými mlýny

"Já to stejně pošlu všem,

co kdyby to náhodou byla pravda!"



HOAX – Řetězové e-maily

Toto je test přátel. Pošli ho tolika přátelům, kolika budeš moci a když jej dostaneš nazpět, budeš vědet, kdo jsou tvoji skuteční přátelé.

Když přerušíš řetěz, budeš mít smůlu.

Teď si něco přej....

Máš 30 sekund.... ....start!

Když toto pošleš:
2 lidem - přání se Ti splní do roka
5 lidem - do 3 měsíců
7 lidem - do 1 měsíce
10 lidem - do týdne
15 lidem - do zítra

HOAX – Řetězové e-maily

PRAVE JSTE OBDRZELI MANUALNI VIRUS:

Tento virus pracuje na cestne bazi.

Takze prosim nejprve tuto zpravu rozeslete na vsechny adresy ve vasem mailing listu, a pak nahodne zruste nekolik souboru na vasem disku.

Může řetězový e-mail škodit?

Jak může řetězový e-mail škodit

Stovky adres v kolujícím e-mailu nejsou výjimkou!



250 adres

Máme adresy, jdeme na PHISHING



P*assword*

H*arvesting*

*f*ISHING

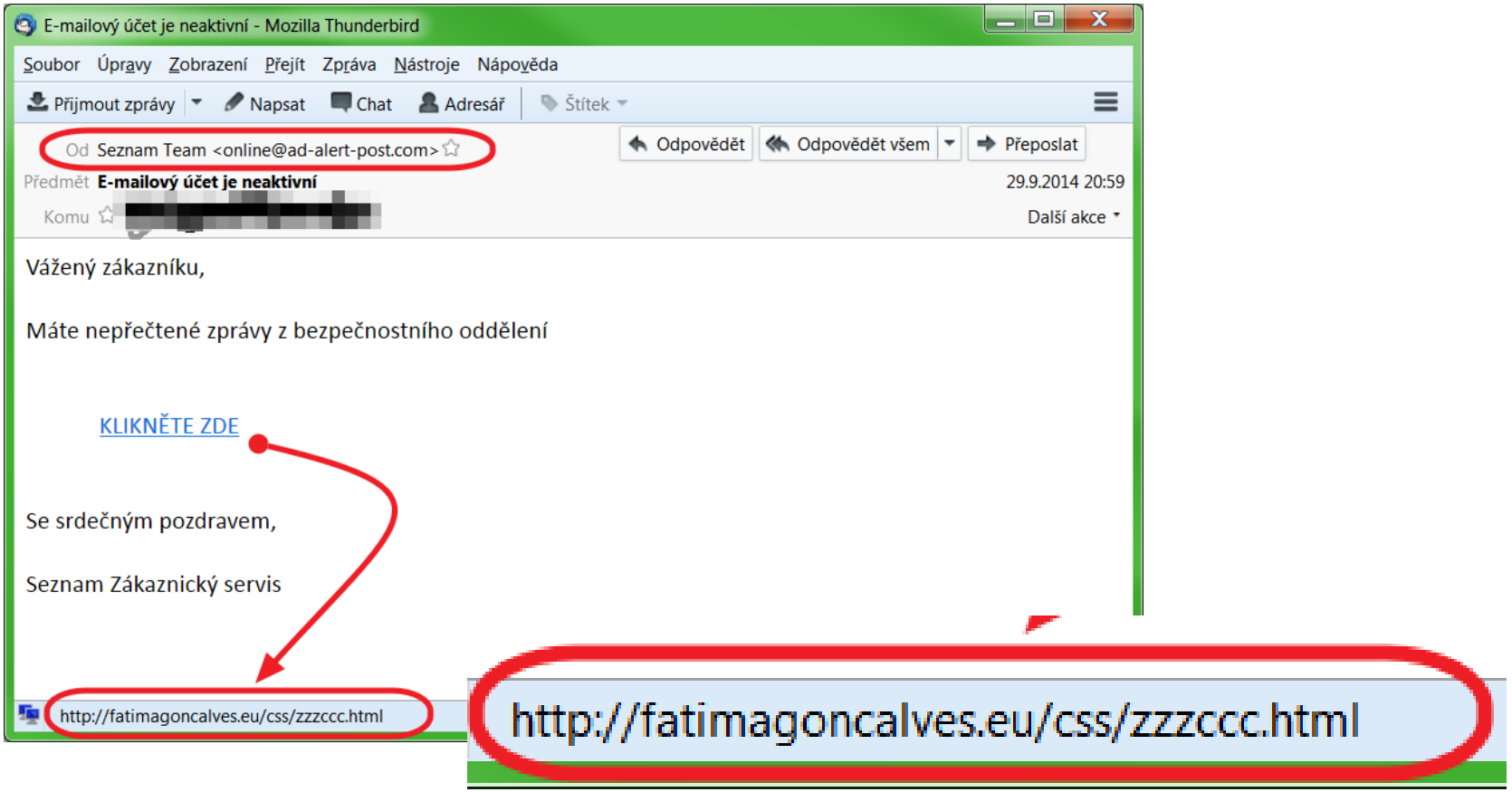


Sběr hesel r(h)ybařením

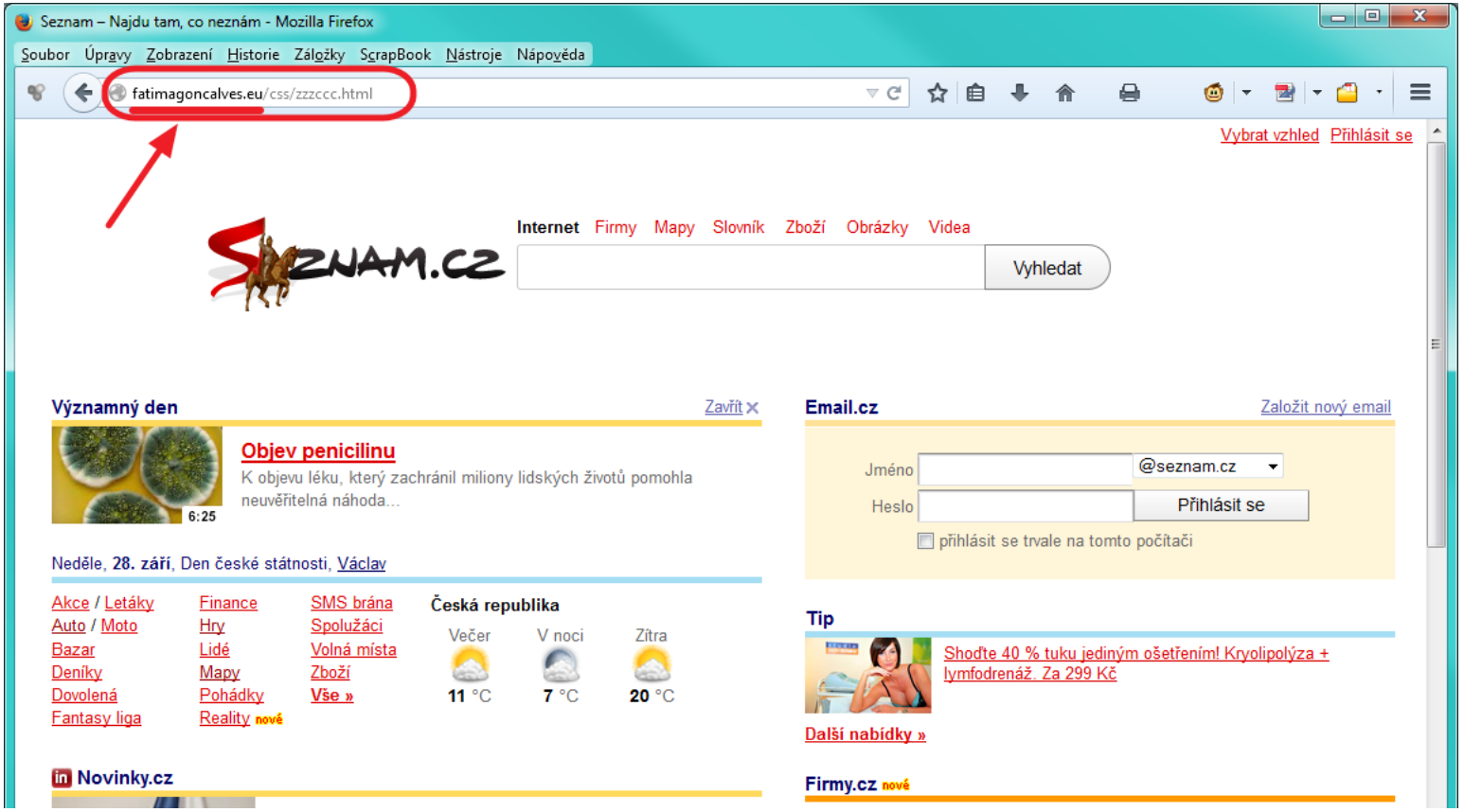
PHISHING

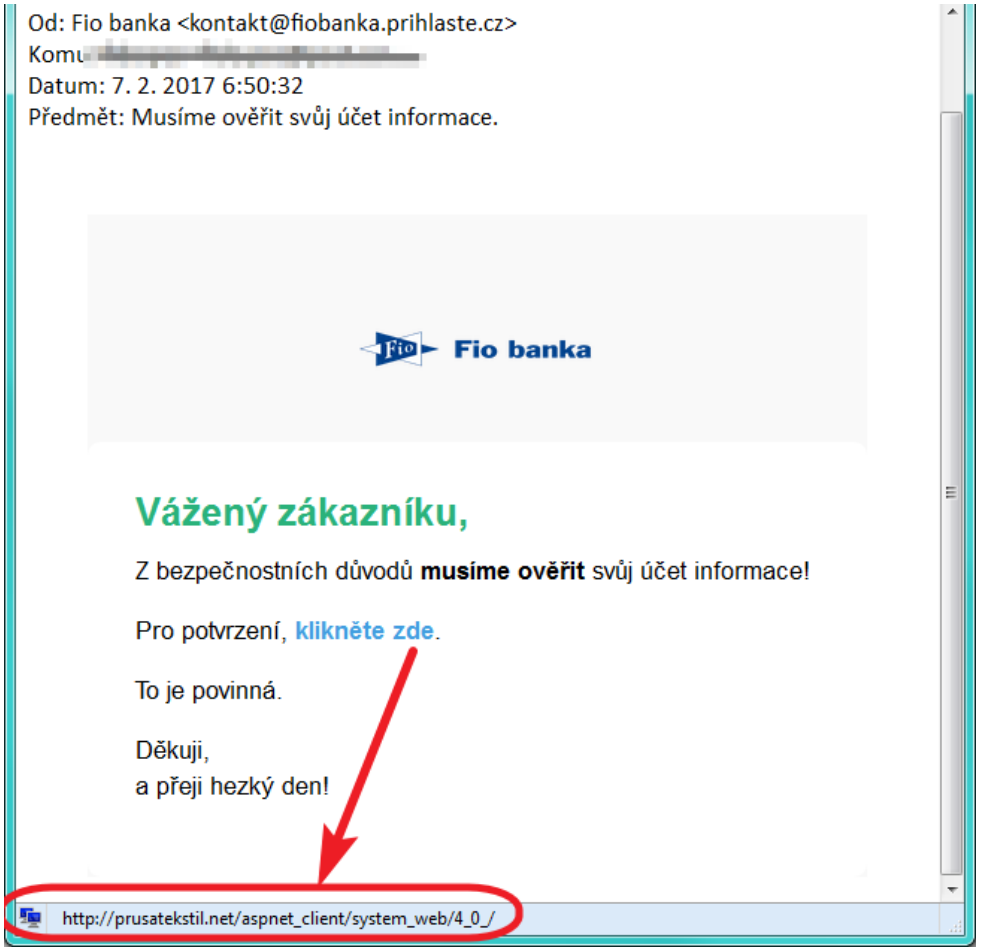
- Uživatelům je doručen e-mail s důležitou výzvou
- V textu je odkaz pro nápravu problému
- Uživatel přejde na podvodné stránky s falešným formulářem
- Vyplněná data z falešných formulářů získají podvodníci

Podvodný e-mail s falešným odkazem

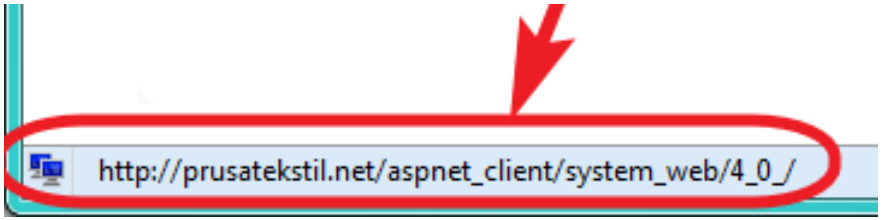


Falešná stránka s podvodným formulářem



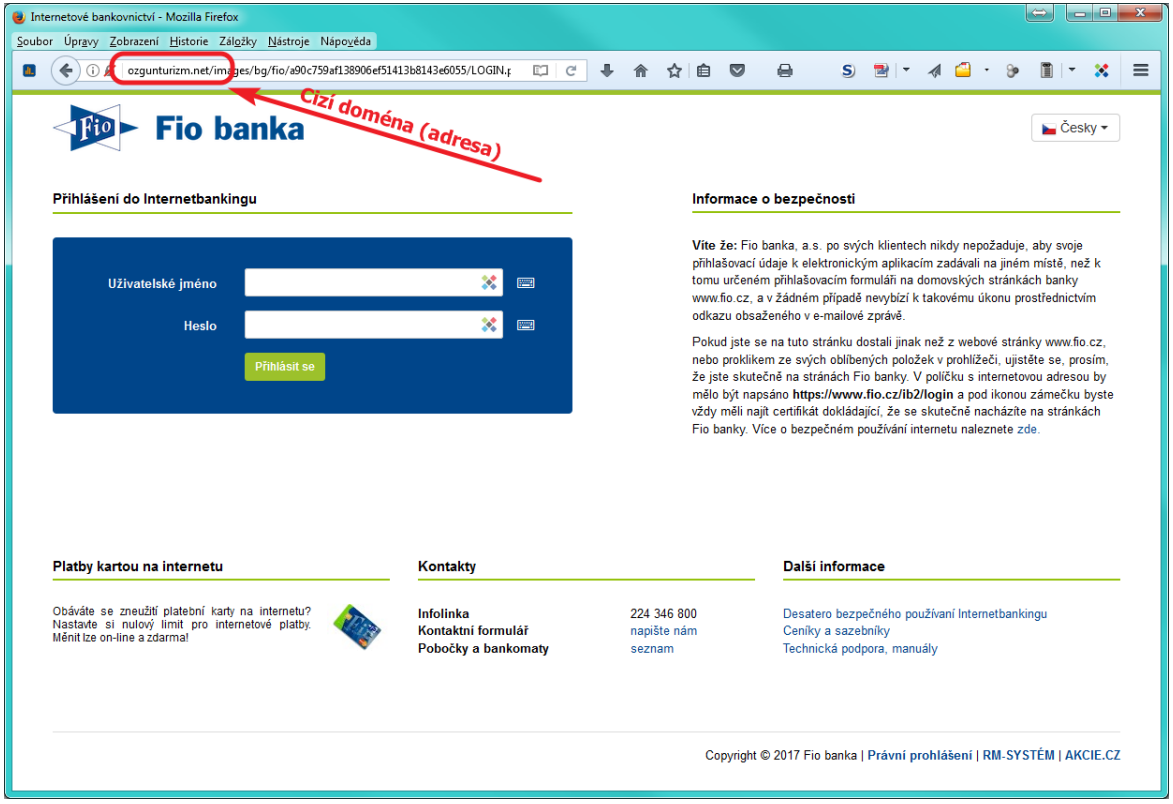


Podvodný e-mail s falešným odkazem



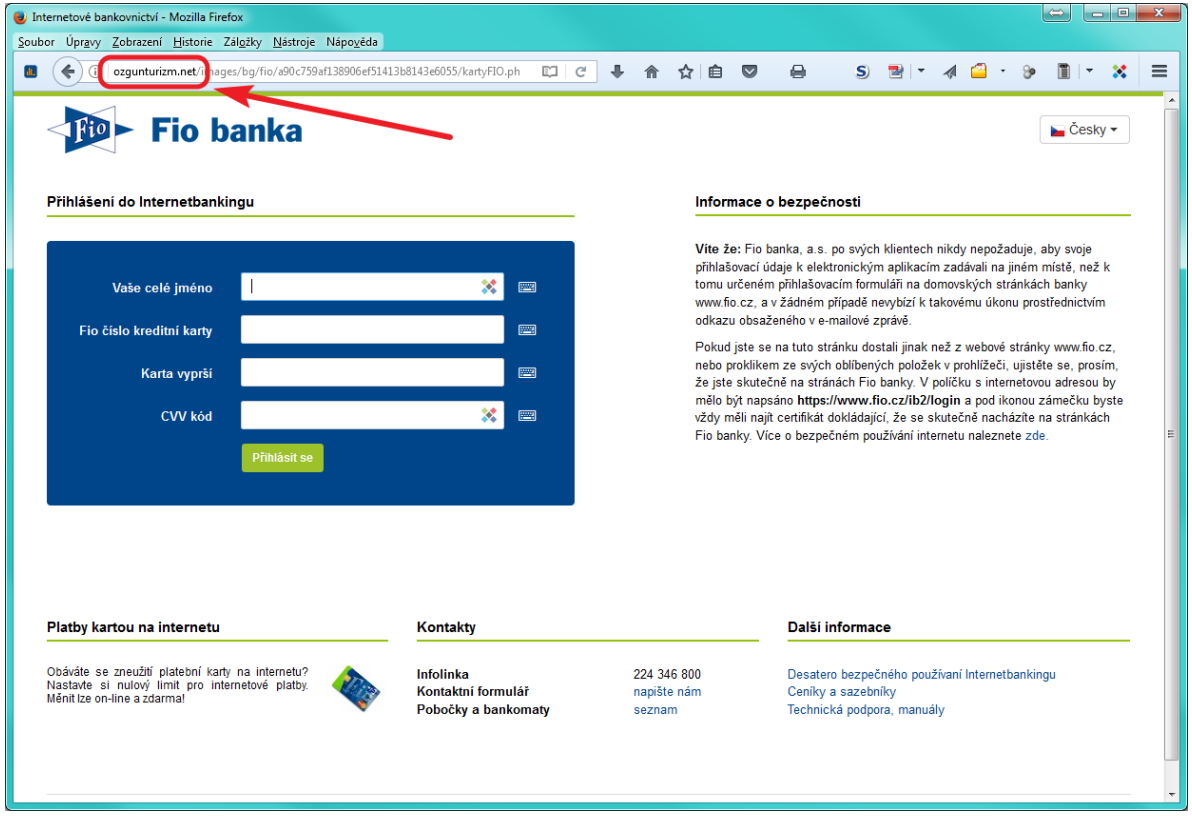
Falešná stránka – vzhled stejný, ale jiná adresa

ozgunturizm.net/image/blabla



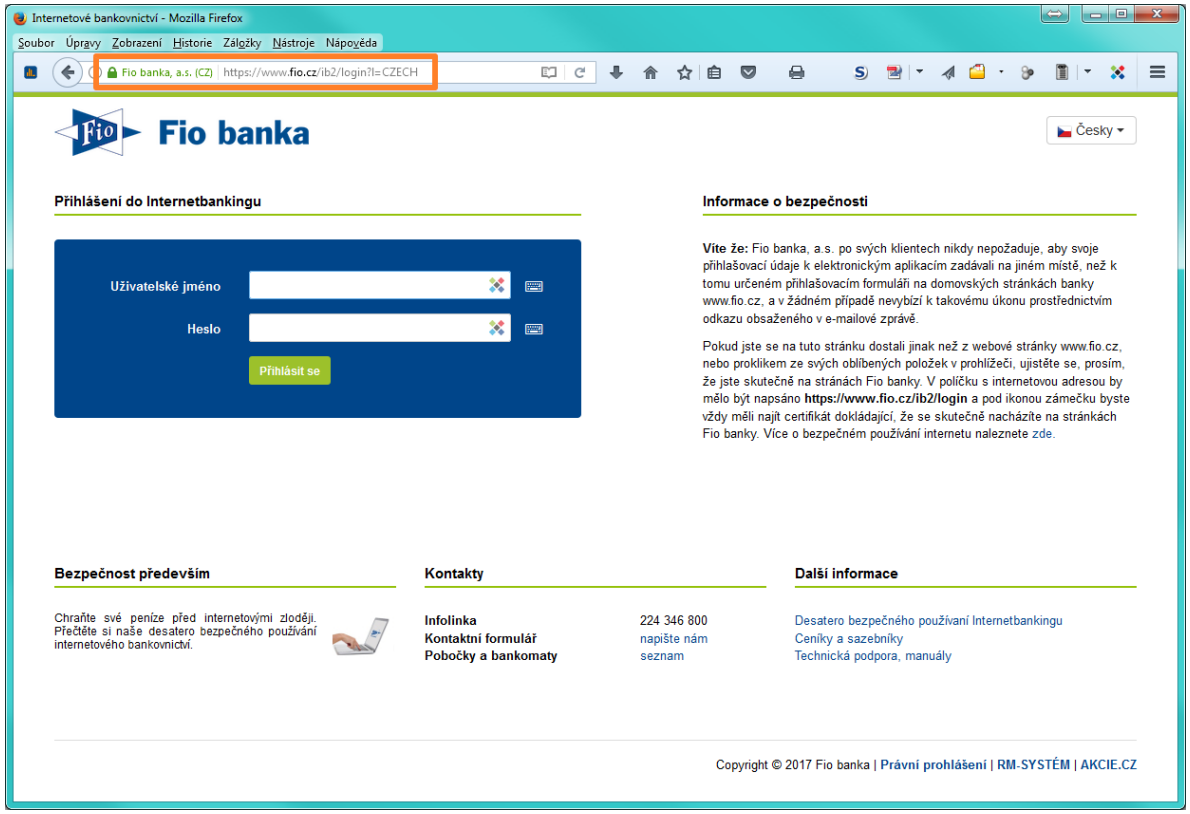
Falešná stránka – vzhled stejný, ale jiná adresa

Útočníci požadují důležité údaje k platební kartě



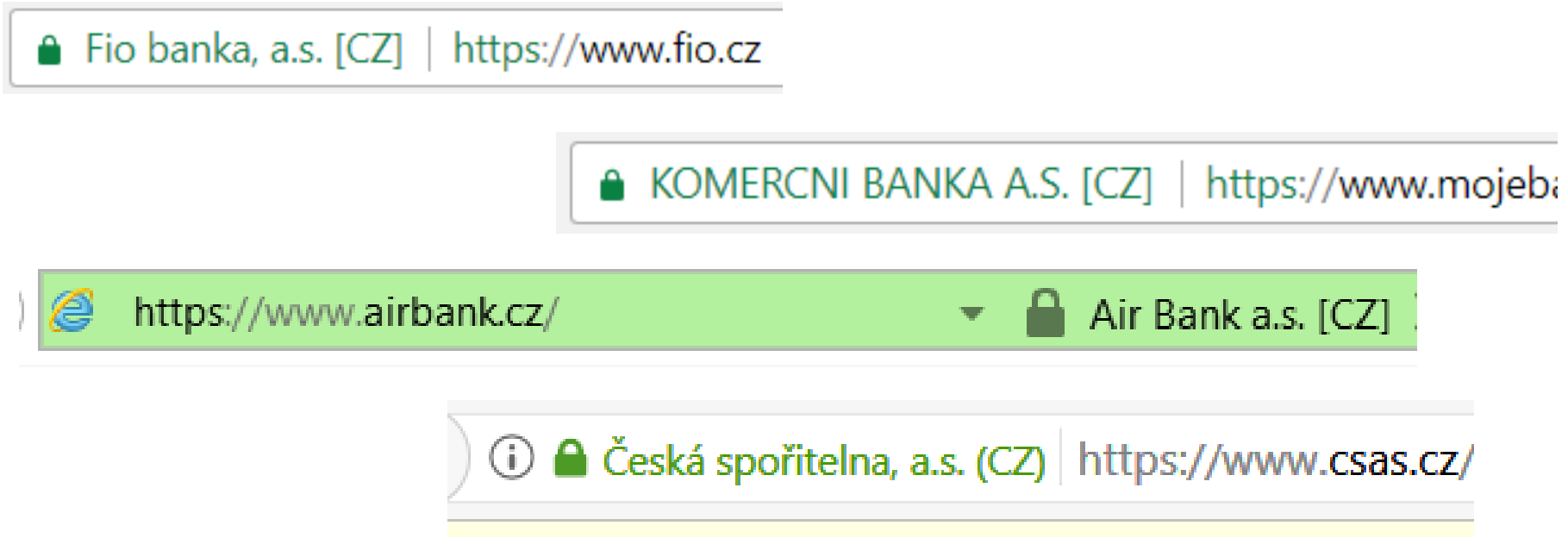
PHISHING – hotovo, přechod na pravé stránky

Pravé stránky banky



PHISHING - jak se bránit

Komunikace mezi počítačem a bankou probíhá zabezpečeným připojením: https://



PHISHING - jak se bránit

- Neklikejte na odkazy v e-mailu
- Adresu stránek raději napište ručně
- Dejte pozor na překlepy a záměny písmen
- Pokud se vaše elektronické bankovnictví chová nestandardně zpozorněte, kontaktujte podporu
- Používejte aktualizovaný OS a SW
- Používejte důvěryhodný počítač

PHISHING - jak se bránit

POZOR NA PŘEKLEPY A ZÁMĚNY PÍSMEN

www.facebok.cz	www.facebook.cz
www.seznarn.cz	www.seznam.cz
www.csas.cn	www.csas.cz

PODVODNÉ LOTERIE

- Na e-mailové adresy jsou rozesílána oznámení o výhře, přestože se uživatel žádné loterie nezúčastnil
- Zaslání výhry je podmíněno zaplacením drobného poplatku
- A pak dalšího poplatku
- A dalšího...

Podvodné loterie – ukázka 1

Od: UK Národní loterie DESKA

Předmět: Vaše e-mailová adresa Vyhrál

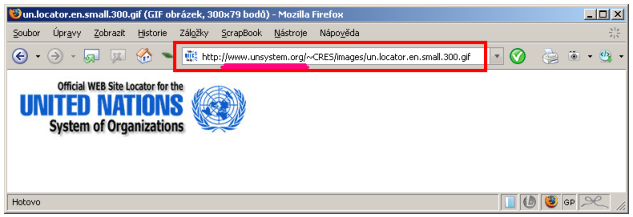
Tímto se oficiálne oznámit, že výsledek našeho pocítace cerpat 844 tohoto dne zvolený Vaše jméno a e-mailová adresa spojená s Ticket Number 034-22478556 s poradovým císlem 129, které následne vyhrála Velká Británie loterie hlavní cenu ocenení ve 2. category.You byly potvrzeny jako vítez kategorie B ve Spojeném království vylosuje pocítac loterie remíz. Vaše tvrzení soubor byl rádne predána do této funkce s pokyny, které jsme se pri manipulaci s prenosem svých cenu 1,000000.00 ? GBP. (One Million Velká Británie libra) nominován na váš úcet. Laskave poslat níže informace o pohledávky.

S pozdravem
Pan Dave Walker
Tell: +44********
Mrdavewalker****@live.com**

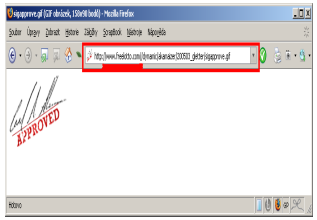
Podvodné loterie – ukázka 2




Obr.1
UNITED NATIONS
System of Organizations
(INTERNATIONAL POVERTY ERADICATION/HUMAN EMPOWERMENT UNIT)
CONGRATULATIONS!!!YOU ARE A LUCKY WINNER
PAYMENT OF PRIZE AND CLAIM
Obr.2
APPROVED
Obr.3

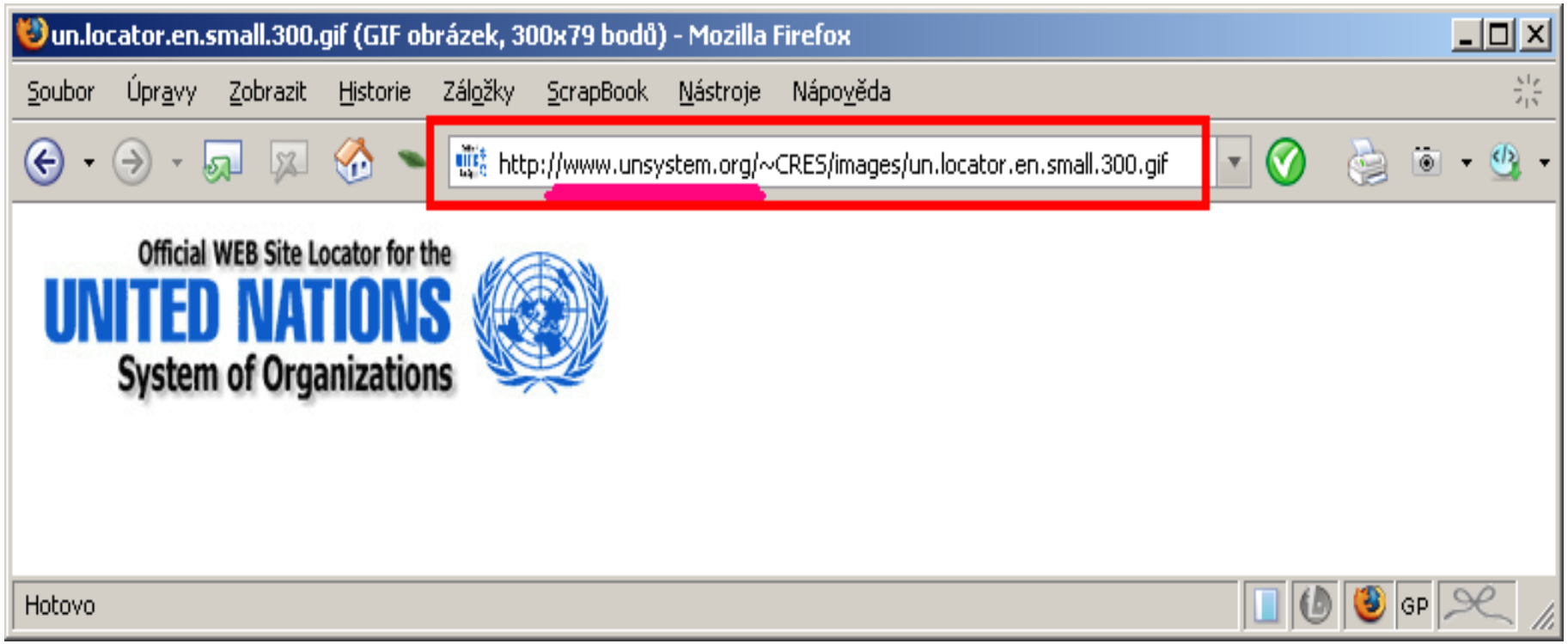

un.locator.en.small.300.gif (GIF obrázek, 300x79 bodů) - Mozilla Firefox
http://www.unsystem.org/~CRES/images/un.locator.en.small.300.gif
Official WEB Site Locator for the
UNITED NATIONS
System of Organizations
Hotovo


Bucknell University's All-Female A Cappella Group
Silo News!
Meet The Ladies!
Seniors:
Juniors:
http://www.orgs.bucknell.edu/silhouettes/images/Members/Dana.jpg


APPROVED

Podvodné loterie – ukázka 2

Zdroj obrázku v záhlaví - logo



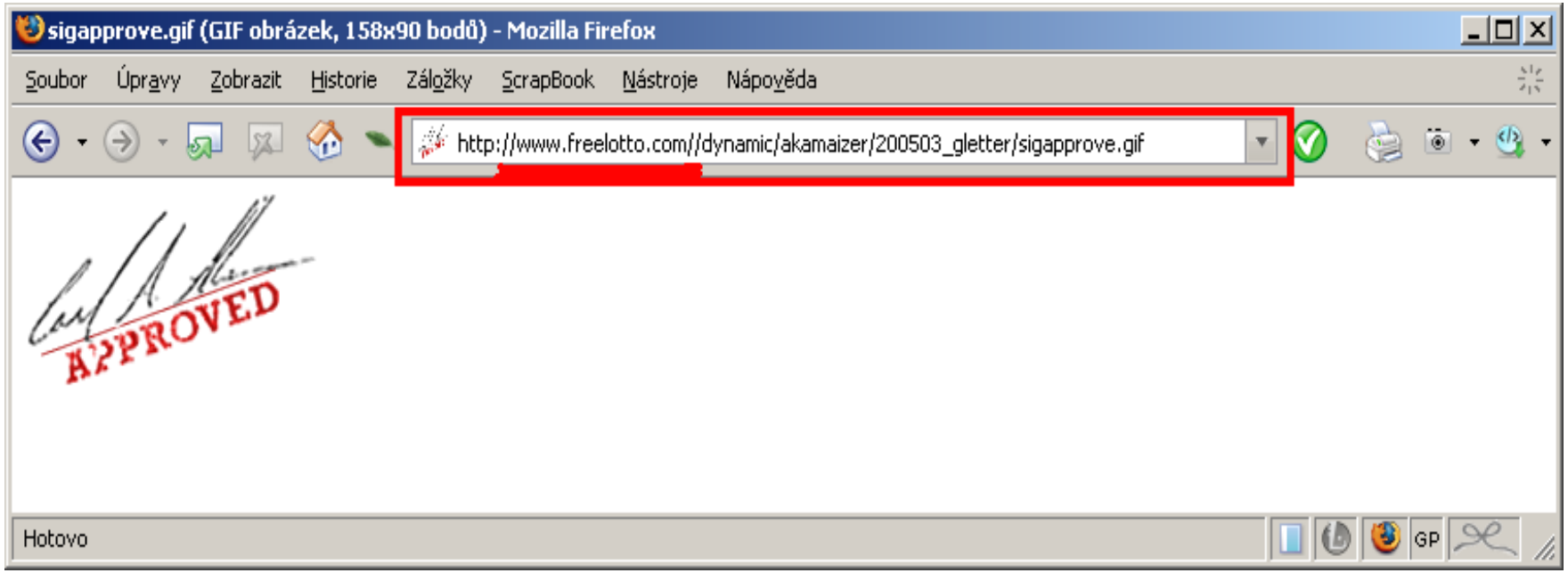
Podvodné loterie – ukázka 2

Zdroj obrázku údajné ředitelky loterie



Podvodné loterie – ukázka 2

Zdroj obrázku s podpisem



!!! P A M A T U J !!!

Cokoliv zveřejníš na internetu,

může být kdykoliv zneužito!

Nalezené doklady se nezveřejňují!



Nálezci ztracených dokladů je vyfotí a sdílí na sociálních sítích pod záminkou rychlého nalezení majitele.

Podvodníci nafocené doklady mohou zneužít a vydávat se za osobu na dokladu.

Jakýkoliv doklad je možné zneužít!

SCAM 419

Nigerijské podvodné e-maily

Scam = podvod

419 = §419 nigerijského zákoníku

SCAM 419

Princip podvodu je znám několik století

- Náhodné nebo vytipované oběti je slíbena velká odměna
- Aby bylo možné peníze získat, je potřeba malý poplatek
- Objevují se komplikace a je nutné platit nové výdaje

SCAM 419

Nejčastější scénáře

- Dědictví po bohatém příbuzném z ciziny

- Vdova po milionářovi prosí o pomoc při převodu majetku z exotické země

- Bankovní úředník hledá falešného dědice

- Falešné inzeráty (automobily, pronájmy nemovitostí)

SCAM 419

- Podvodníci poskytnou jakékoliv požadované dokumenty
  falešné nebo získané od jiných důvěřivců

- Připraveny jsou falešné stránky úřadů, bank a společností

- Oběti jsou nuceni platit další poplatky
  buď pod vidinou zisku nebo je jim vyhrožováno

SCAM 419 – podvodný e-mail

Dear Friend.
Thanks for your mail and for accepting my offer. I apologize for my late reply, it's due to my duty here. Since your last email to me on the month of August, i couldn't reply back because my troops were camping at the road to the jordanian border, that makes it difficult for me to check my mail. I have every proof of this transaction only i need your assistance in smuggling this money out of Iraq.
I am ready now to transfer the money to you after counting which took me days. The total amount is $6.8million in $100 bills. I want you to send your banking details to enable transfer the money. I will transfer it with the Bank of Baghdad, Iraq. They do International Transfer. I will not send it at once, i will transfer $500,000 each transfer. After i finished the transfer, you will take 50% of the money and deposit the rest in your bank for me. I am giving you all the trust and i believe that with the help of God, we will sucessfully transfer this money out of Iraq.
Please do not disclose this deal to anybody as to protect my duty with the US Marine. I took my picture and the money picture which is in attached file below for your confirmation.
You can always contact with through philip_coleman12@hotmail.com or capt.philipcoleman2002@yahoo.com I will be waiting to hear from you as soon as possible to proceed.
Thanks.
Philip Coleman.





SCAM419 – tisková zpráva POLICIE ČR

policie.cz

Chtěla být fiktivní dědičkou a přišla o 617.571 korun.

Jindřichův Hradec – Podvodné vylákání peněz přes internet.

Mladá žena z Jindřichova Hradce chtěla rychle zbohatnout bez jakékoliv vynaloženého úsilí a práce. Místo „ zaručeného dědictví“ však přišla prostřednictvím internetu o celoživotní úspory. Fiktivní zpráva, kterou emailem obdržela zněla velmi lákavě.

http://www.policie.cz/clanek/chtela-byt-fiktivni-dedickou-a-prisla-o-617-571-korun.aspx

SCAM419 – popis skutečného případu

- Pachatel z účtu patchanprivacy004@yahoo.com poslal zprávu a představil jako Patrik Chan, zaměstnanec banky
- Údajně měl bohatého klienta Musa Omara Numana, který před šesti lety zemřel a zůstala po něm finanční částka 22.500.000,-USD
- Bance se nepodařilo zjistit žádnou příbuznou osobu, proto požádal Patrik Chan poškozenou, aby by se vydávala za jeho příbuznou a získala by 30% z částky
- Mladá žena kontaktovala doporučeného Pietera Rodolfa, který jí následně založil fiktivní účet u neexistující banky v Nizozemí

SCAM419 – popis skutečného případu

- Prostřednictvím účelově založených webových stránek vzbudili dojem, že účet skutečně existuje a přes internet ho i ovládá
- Pod různými záminkami vylákali 3.900 USD
- Podvodníci sdělili, že převodli částku 22.500.000 USD a na fiktivním webu tento převod byl zaznamenán
- Další požadovaný poplatek bylo údajné osvobození od daně ve výši 29.250 USD
- Poslední poplatek za údajný antiteroristický kód pro převod ve výši 49.550.60 USD již neuhradila.

Nejčastější dotazy k podvodným e-mailům

Proč podvodníci oslovili zrovna mě?

Nevytipovali si přímo vás, ale náhodně rozesílají e-maily

Jak získali moji e-mailovou adresu?

Z dostupných zdrojů:

- *Zveřejněná na internetu*
- *Je na napadeném počítači*

Jak se mohu bránit?

Antispamový filtr

Neklikat na odkazy v e-mailech

Nereagovat na e-maily podvodníků!!!

MALWARE

- Všeobecné označení pro škodlivý kód

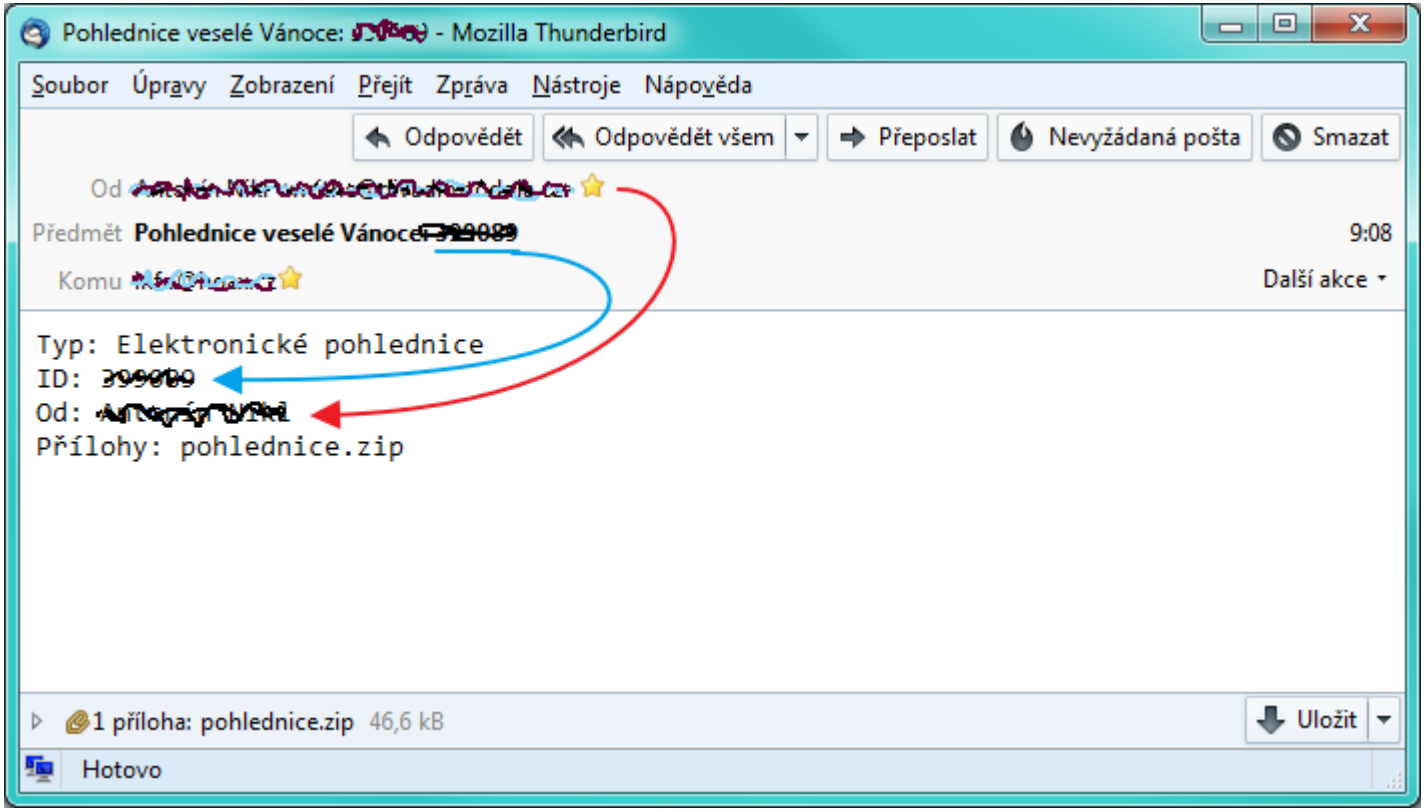
Trojský kůň, virus, spyware, ransomware, ... ***...havěť***

- Šíří se různými způsoby, mimo jiné také e-mailem

Melisa, I love you, ... ***...falešné exekuce***

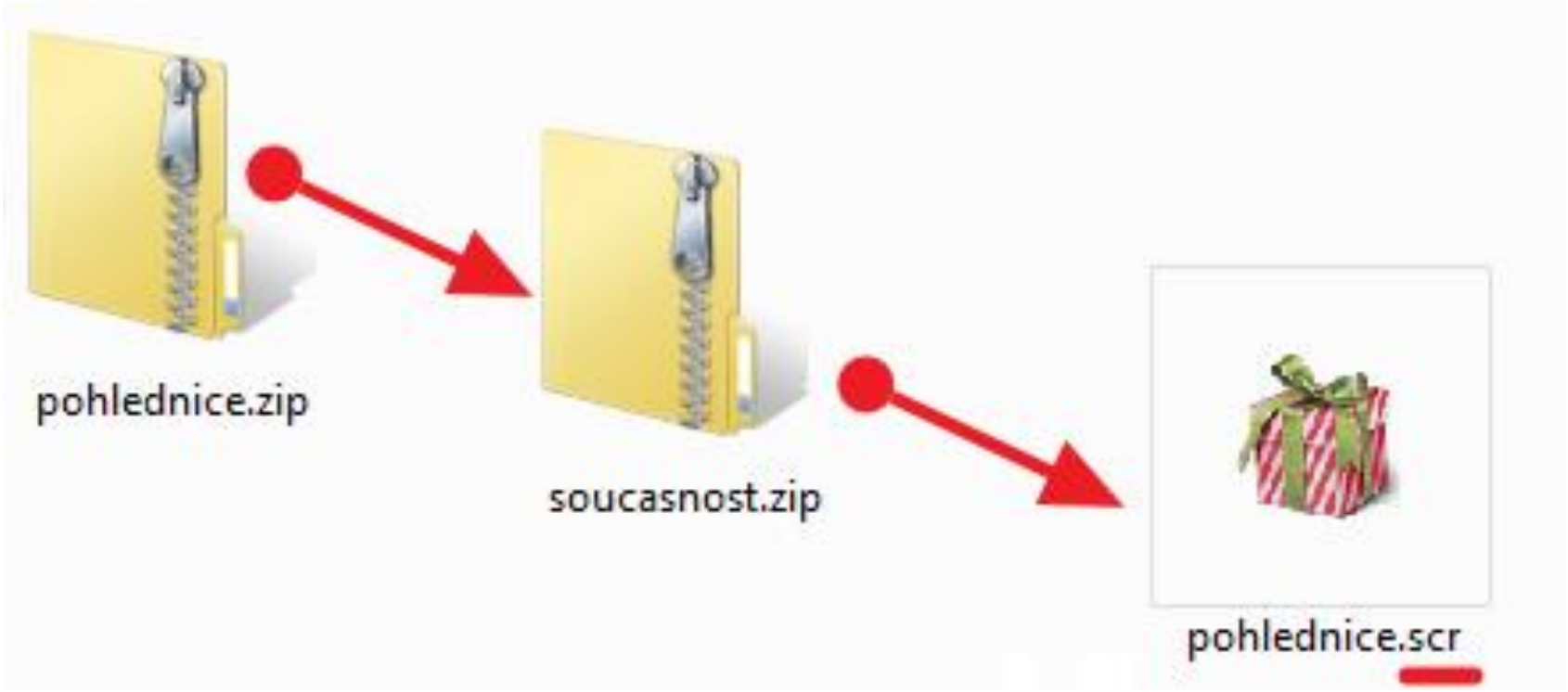
MALWARE (havěť) – ukázka 1

Podvodný e-mail s přílohou – jako zpráva s obrázkem

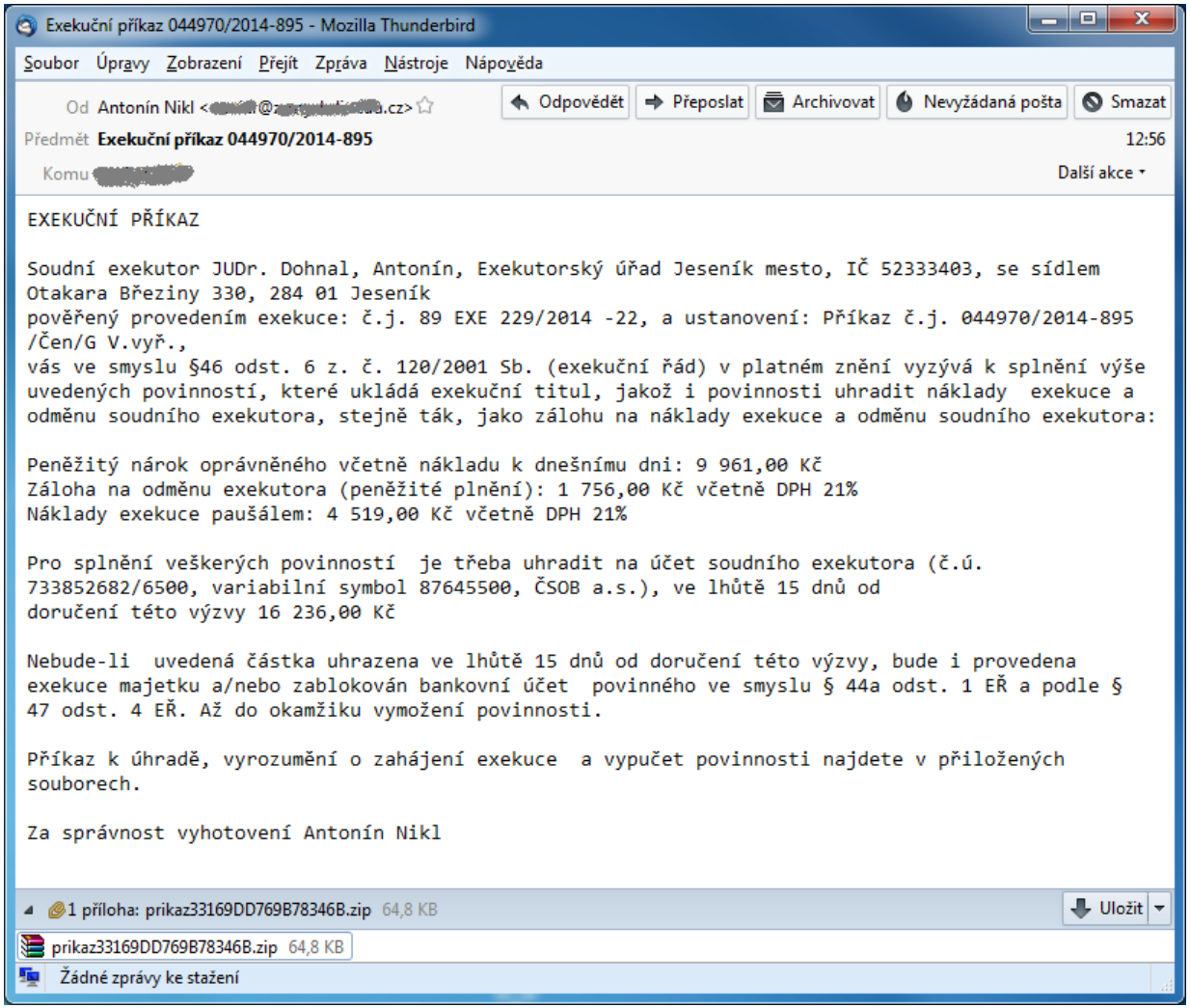


MALWARE (havěť) – ukázka 1

Místo obrázku je zabalena havěť

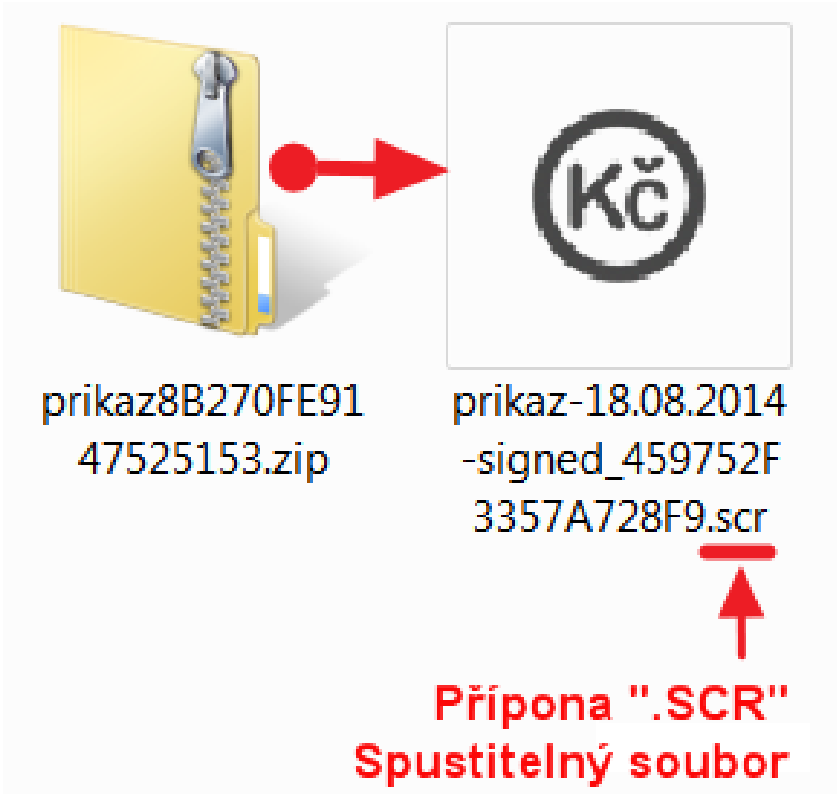


MALWARE (havěť) – ukázka 2

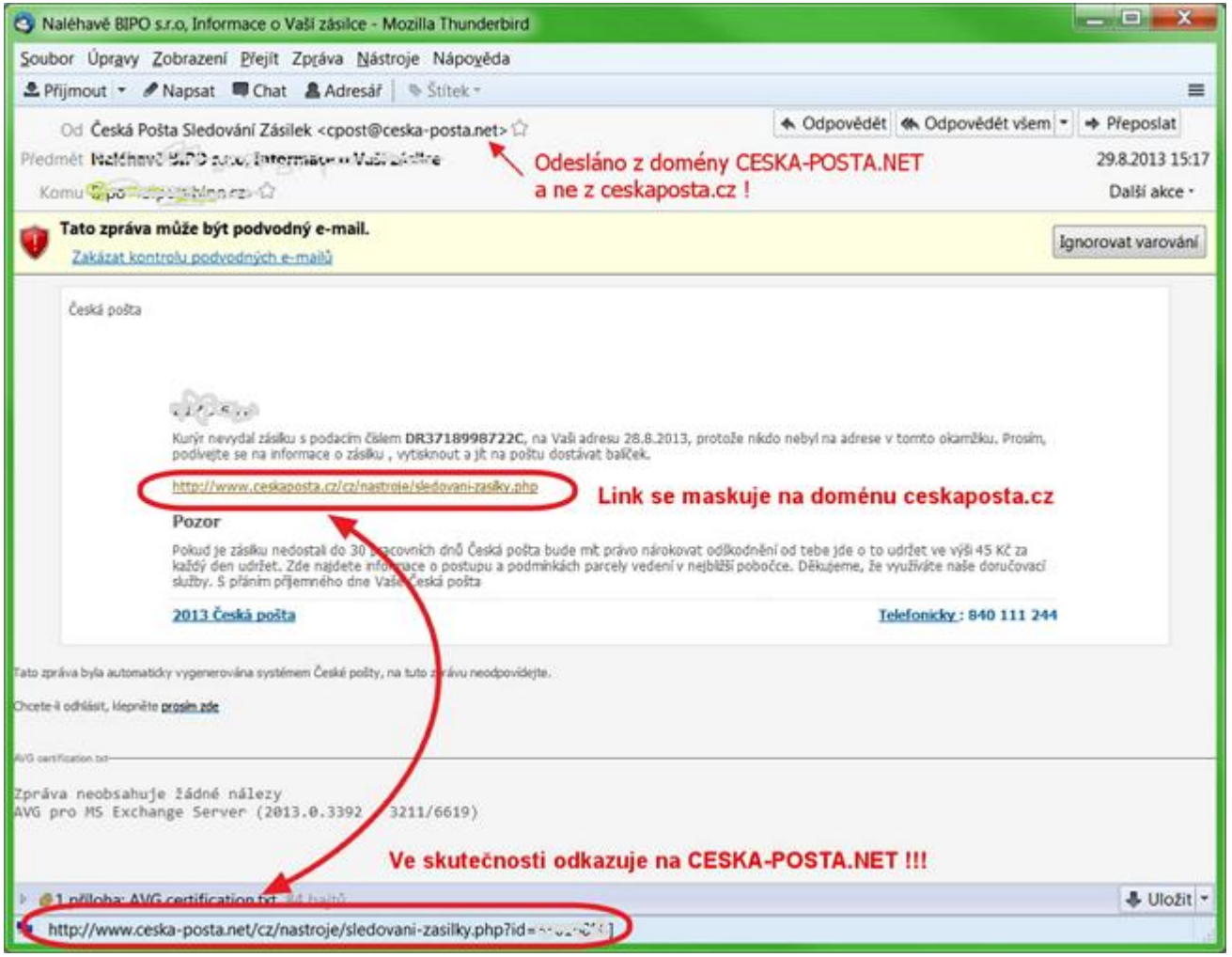


MALWARE (havěť) – ukázka 2

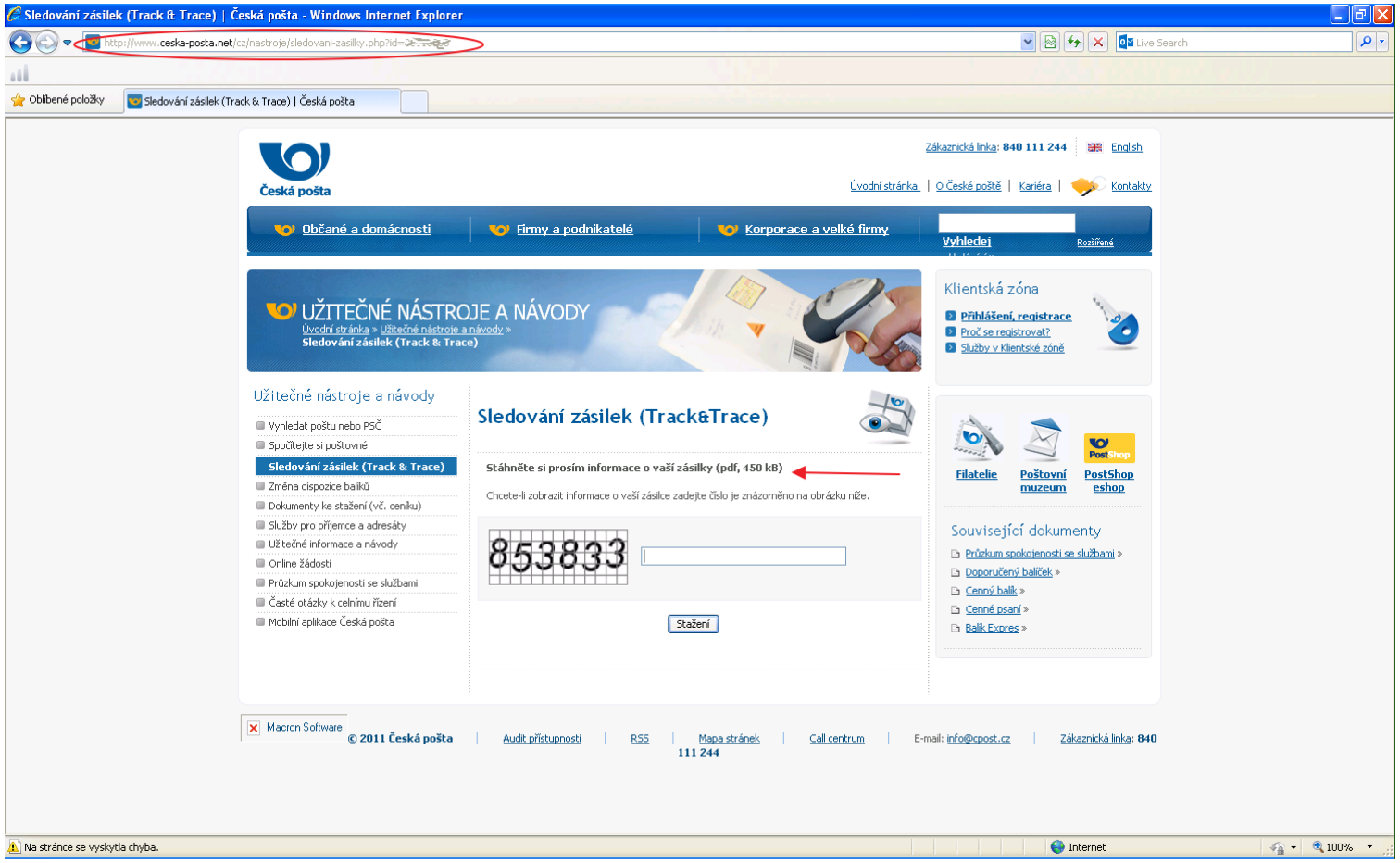
Příloha obsahuje místo dokumentu trojského koně



MALWARE (havěť) – ukázka 3

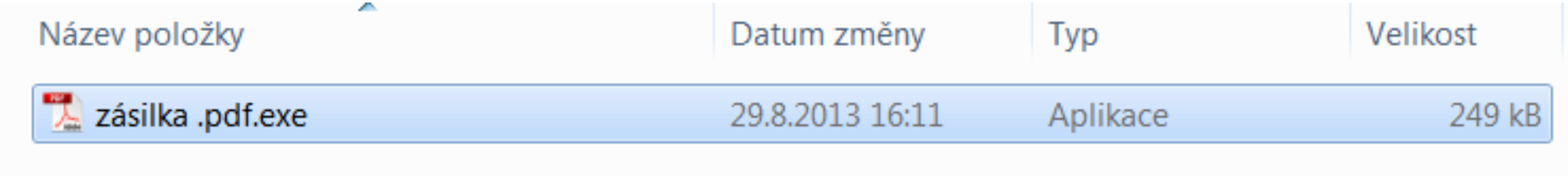


MALWARE (havěť) – ukázka 3

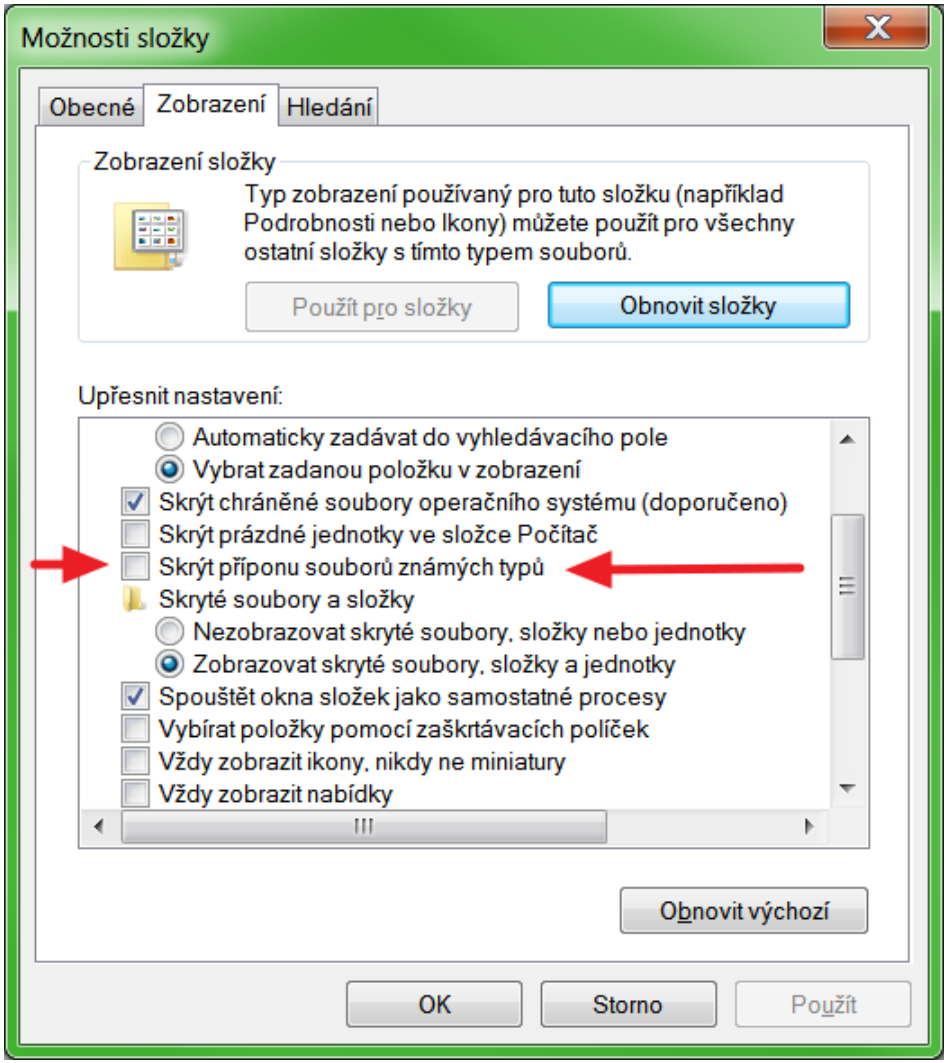


MALWARE (havěť) – ukázka 3

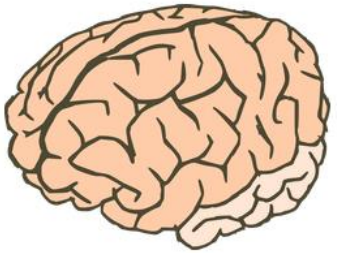
Stažený soubor má sice ikonku Adobe Readeru



Není to PDF dokument, ale spustitelný EXE soubor!


Možnosti složky
Obecné
Zobrazení
Hledání
Zobrazení složky
Typ zobrazení používaný pro tuto složku (například Podrobnosti nebo Ikony) můžete použít pro všechny ostatní složky s tímto typem souborů.
Použít pro složky
Obnovit složky
Upřesnit nastavení:
Automaticky zadávat do vyhledávacího pole
Vybrat zadanou položku v zobrazení
Skrýt chráněné soubory operačního systému (doporučeno)
Skrýt prázdné jednotky ve složce Počítač
Skrýt příponu souborů známých typů
Skryté soubory a složky
Nezobrazovat skryté soubory, složky nebo jednotky
Zobrazovat skryté soubory, složky a jednotky
Spouštět okna složek jako samostatné procesy
Vybírat položky pomocí zaškrtávacích políček
Vždy zobrazit ikony, nikdy ne miniatury
Vždy zobrazit nabídky
Obnovit výchozí
OK
Storno
Použít

MALWARE - jak se bránit

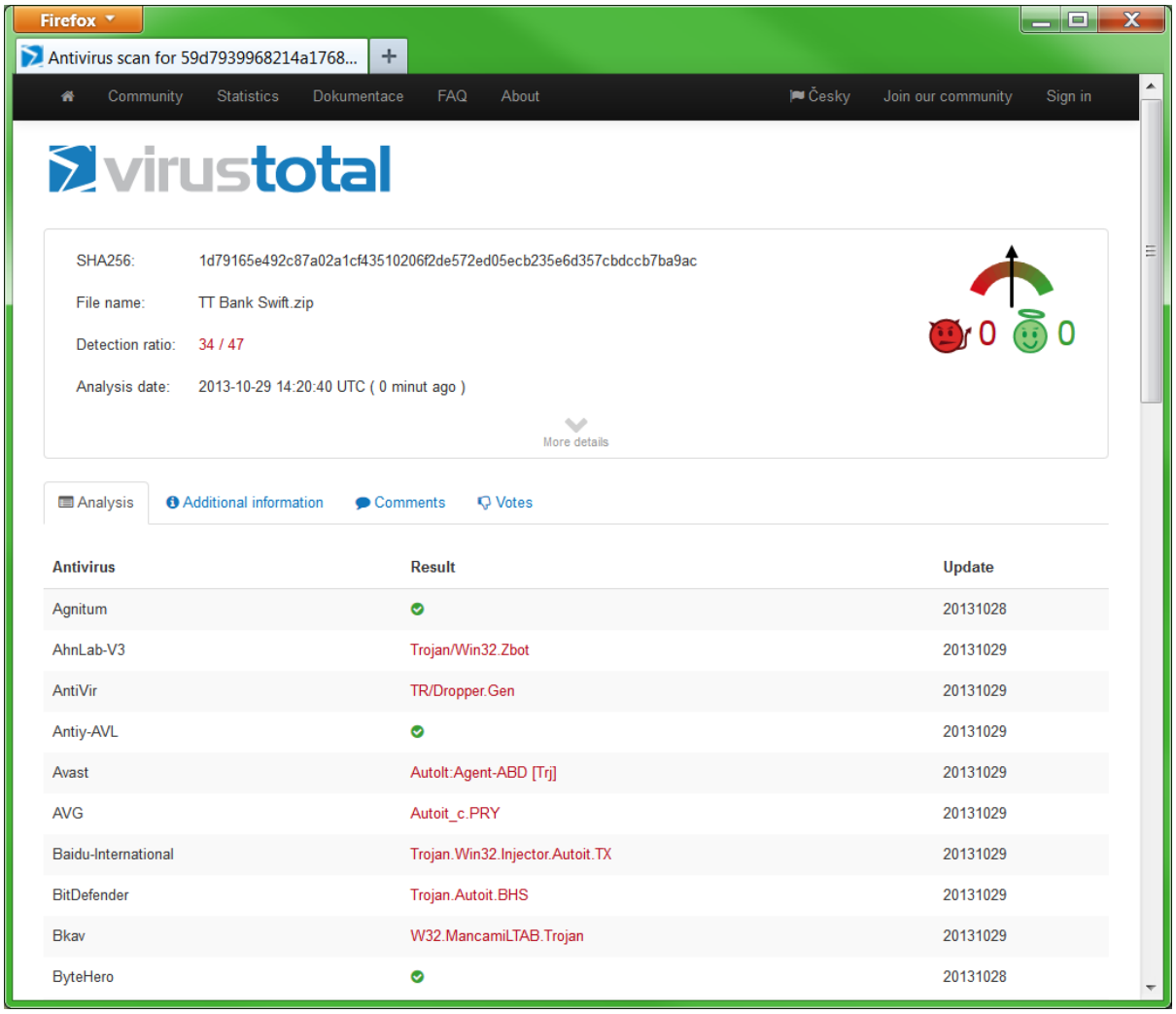


- Buďte podezíraví
- Neotvírejte přílohy od neznámých lidí
- Přílohy od známých kontrolujte
- Dejte pozor na skryté přípony
- Používejte aktualizovaný OS a antivirový program

Podezřelé soubory lze kontrolovat www.virustotal.com



Výsledek testu podezřelého souboru



Zálohujte!



Zálohujte!



Zálohujte!

CD / DVD



+ Data nelze neúmyslně přepsat

+ Lze skladovat v boxech

- Menší kapacita

- Mechanické poškození

Externí disk



+ Data lze opakovaně přepisovat

+ Velká kapacita uložených dat

- Data lze kdykoliv smazat

- Mechanické poškození

Kde najdu další informace

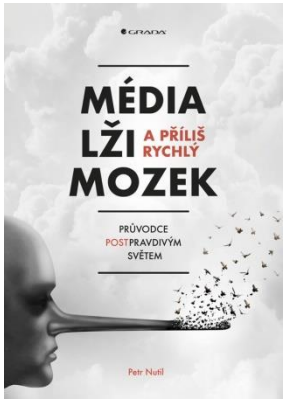
HOAX
www.hoax.cz



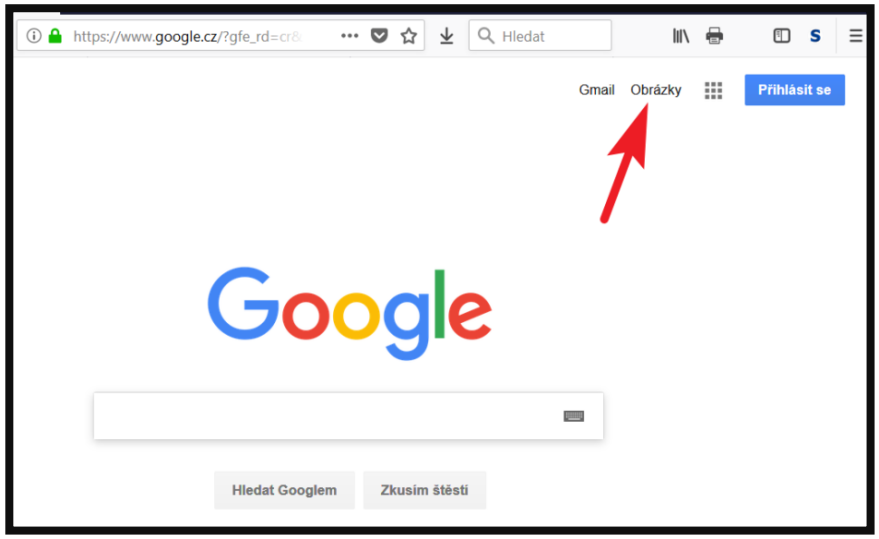
Google

bezpečí

Snopes.com
Rumor Has It



Jak hledat obrázky?





Vyhledávání obrázků Google

Google obrázky

Vyhledávání pomocí obrázku

Vyhledávejte na Googlu pomocí obrázku namísto textu. Sem zkuste přetáhnout obrázek.

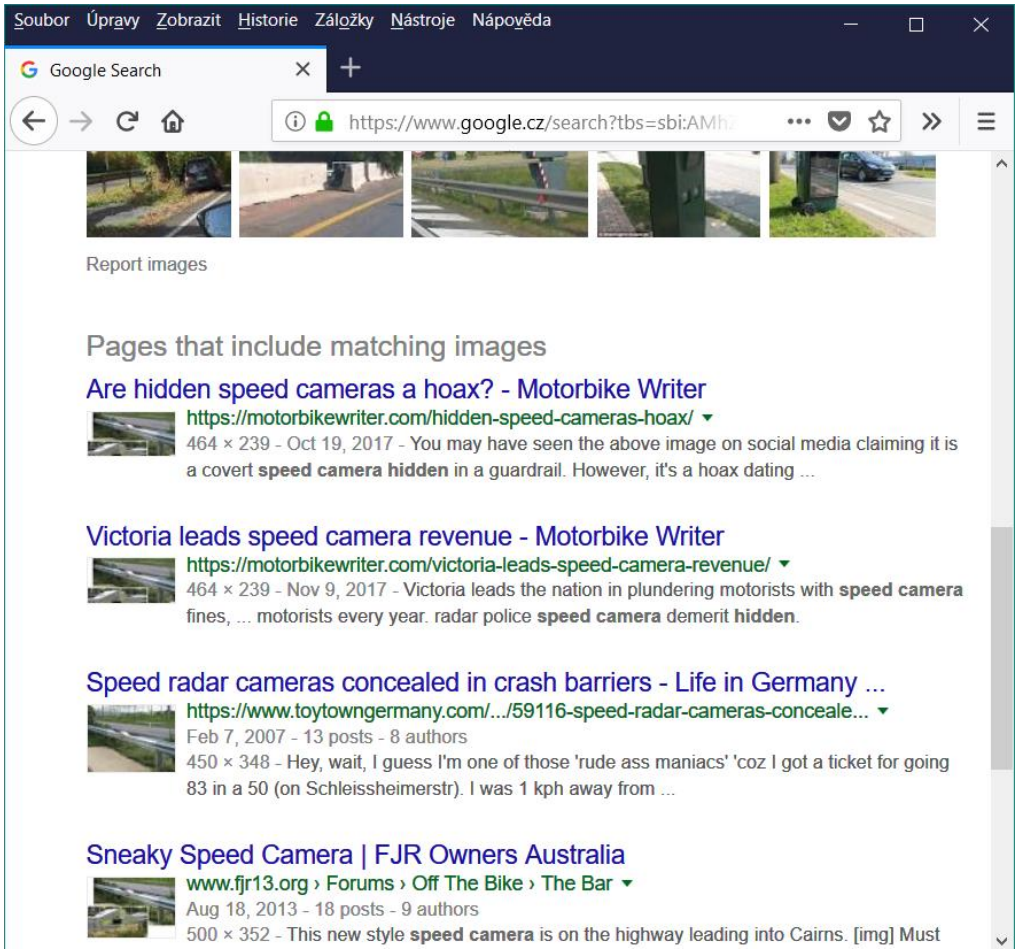
Vložte adresu URL | Nahrát obrázek

http://www.hoax.cz/data/hoax/506.jpg

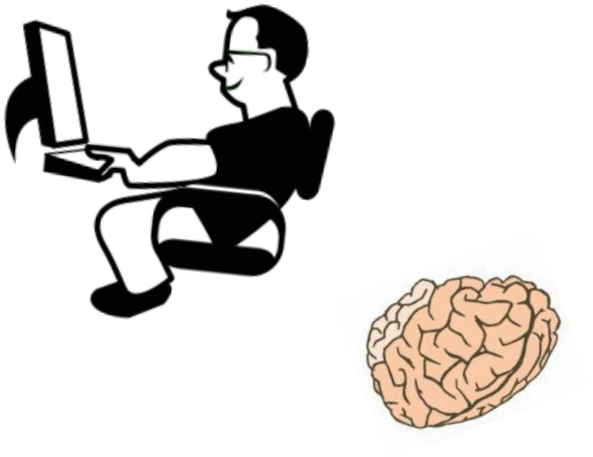
Vyhledávání pomocí obrázku



Vyhledávání obrázků Google



Nejslabší článek je vždy mezi klávesnicí a židlí!



- Ne vše na internetu je pravdivé nebo nezkreslené
- Porovnávejte informace z různých zdrojů
- Prověřte zaměření a historii zdrojů informací

Ne/Bezpečí ve světě médií

HOAX – PHISHING - SCAM

Děkuji za pozornost

Josef Džubák
dzubak@hoax.cz

